

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024- 2027

(skrajne daty)

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Podstawy dydaktyki
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Społecznych Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Matematyka
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr studiów	rok III, semestr 6
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy z grupy zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela
Język wykładowy	język polski
Koordynator	dr Marta Pytlak
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Marta Pytlak, dr Bożena Maj-Tatsis

* - zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?).	Liczba pkt ECTS
6	15	15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Ćwiczenia - zaliczenie na ocenę

Wykład - egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiadomości i umiejętności nabyte podczas przedmiotu Pedagogika i Psychologia.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

W wyniku realizacji przedmiotu student:

C ₁	sprawnie posługuje się warsztatem pojęciowym dydaktyki oraz rozumie związki między różnymi elementami teorii kształcenia.
C ₂	zna ogólne prawidłowości procesu nauczania – uczenia się i ich praktycznych zastosowań w planowaniu, realizacji oraz ewaluacji procesu kształcenia.
C ₃	ma świadomość roli wykształcenia ogólnego i zawodowego w rozumieniu świata i kierowaniu sobą, projektowaniu własnego rozwoju osobistego i zawodowego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Student zna podstawy teorii dydaktycznych dotyczących kształcenia na różnych poziomach edukacyjnych z uwzględnieniem możliwości i potrzeb uczniów	NW ₄ , NW ₅ , NW ₆ ,
EK_02	Student posiada wiedzę na temat projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej	NW ₇
EK_03	Student zna podstawowe programy nauczania w zakresie nauczania matematyki na różnych poziomach edukacyjnych oraz rozumie trudności, na jakie napotyka uczeń podczas uczenia się matematyki	NW ₁₄
EK_04	Student posiada wiedzę na temat zasad, celów i metod nauczania, form pracy, środków dydaktycznych wykorzystywanych w ramach edukacji szkolnej	NW ₁₅
EK_05	Student posiada wiedzę na temat struktury, budowy i typów lekcji	NW ₁₅
EK_06	Student potrafi obserwować lekcje, analizować je i jest w stanie wyłapywać sytuacje problemowe oraz znajduje sposoby ich rozwiązania, zarówno w sytuacji ogólnej jak i w odniesieniu do nauczania matematyki	NU ₁ , NU ₃
EK_07	Student dobiera odpowiednie cele, metody, formy oraz środki dydaktyczne, uwzględniając potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów	NU ₂ , NU ₃
EK_08	Student projektuje scenariusze lekcji na dany temat uwzględniające potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów	NU ₄
EK_09	Student potrafi analizować, interpretować i oceniać pracę ucznia oraz konstruuje testy i sprawdziany służące weryfikacji wiedzy i uzdolnień uczniowskich	NU ₁₁
EK_10	Student potrafi posługiwać się poprawnym językiem matematycznym podczas prowadzenia zajęć z uczniami, dostosowując go do poziomu i możliwości uczniów	NU ₁₅

EK_11	Student potrafi zaprojektować zajęcia wspierające rozwój wiedzy i umiejętności uczniów, a także podejmować działania zmierzające do poprawy jakości pracy szkoły	NK4, NK6
-------	--	----------

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna: geneza dydaktyki ogólnej jako nauki; przedmiot badań, zadania i funkcje dydaktyki. Współczesne systemy dydaktyczne. 2. Proces nauczania i uczenia się: filozoficzne, psychologiczne i neurobiologiczne podstawy procesu nauczania – uczenia się; pojęcie procesu nauczania – uczenia się 3. Cele kształcenia: pojęcie celu kształcenia, źródła celów kształcenia; funkcje i istota celów kształcenia; klasyfikacja celów kształcenia: cele główne, etapowe i szczegółowe; związek wartości z celami kształcenia; system edukacji w Polsce (podstawa programowa) 4. Zasady kształcenia: Istota i wybrane klasyfikacje zasad; zasady w ujęciu konstruktywistycznym 5. Metody kształcenia: pojęcie i wybrane typologie metod kształcenia; kryteria doboru metod kształcenia. Lekcja – struktura, typy lekcji. Konspekt, sprawozdanie. Specyfika lekcji matematyki wynikająca z celów nauczania. 6. Podręczniki i środki dydaktyczne: pojęcie i funkcje podręczników szkolnych. Edukacja medialna: edukacja medialna w nauczaniu przedmiotowym; kompetencje medialne jako umiejętności kluczowe. 7. Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: pojęcie i istota oceny; cechy oceny szkolnej; ocena wewnętrzna i zewnętrzna osiągnięć uczniów. 8. Nauczyciel – nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy: wzór osobowy pedagoga wychowawcy-opiekuna. Przygotowanie się nauczyciela do lekcji.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne ćwiczeń
1. Proces nauczania – uczenia się: realizacja nauczania – uczenia się w szkole; nauczanie – uczenie się wielostronne. 2. Cele kształcenia: taksonomia celów kształcenia; operacjonalizacja celów kształcenia; podstawa programowa a program nauczania i rozkład materiału (analiza). 3. Treści kształcenia: konstruowanie planów i programów nauczania na bazie podstawy programowej.

4. **Zasady kształcenia:** charakterystyka wybranych zasad kształcenia; zasada kształcenia umiejętności uczenia się i ustawiczności kształcenia.
5. **Metody kształcenia:** konwencjonalne i niekonwencjonalne, metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy; metody waloryzacyjne (eksponujące wartości); metody praktyczne (microteaching), metody aktywizujące, metoda projektów.
6. **Formy organizacyjne kształcenia:** podstawowe formy organizacyjne kształcenia; lekcja jako podstawowa forma kształcenia; struktura lekcji; typy lekcji i ich charakterystyka.
7. **Podręczniki i środki dydaktyczne:** rodzaje podręczników i środków dydaktycznych; przykłady ich wykorzystania; umiejętność konstruowania środków dydaktycznych. **Edukacja medialna:** nauczanie i uczenie się z użyciem komputera i Internetu; nowe media w pracy szkolnej.
8. **Planowanie i organizacja pracy dydaktycznej:** pojęcie planowania i organizacji; rodzaje planów nauczycielskich; zasady przygotowania się nauczyciela do zajęć; kontrola i ocena stopnia wykonania planów dydaktycznych. Planowanie lekcji o różnej tematyce, przygotowywanie scenariuszy lekcji, krytyczna analiza gotowych scenariuszy lekcyjnych.
9. **Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów:** formy oceny i przyczyny różnych ocen; ogólne kryteria oceny szkolnej. Konstruowanie testów i sprawdzianów. Rola pracy domowej ucznia.
10. **Nauczyciel – nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy:** typy wiedzy i kompetencji nauczyciela; rozwój zawodowy nauczyciela.
11. **Niepowodzenia szkolne. Trudności w uczeniu się uczniów:** przyczyny niepowodzeń szkolnych; zestawienie zaburzeń rozwojowych będących przyczyną trudności w uczeniu się i niepowodzeń szkolnych; specjalne potrzeby edukacyjne; uczeń zdolny i jego cechy.
12. **Samokształcenie we współczesnych systemach dydaktycznych:** istota i tradycje samokształcenia; edukacja ustawiczna; dorośli uczą się inaczej; perspektywy uczenia się przez całe życie. Ocenianie – różne formy kontroli i oceny; funkcje oceny.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia audytoryjne - dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów.

Wykład - wykład z prezentacją multimedialną.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Obserwacja w trakcie zajęć, egzamin ustny, kolokwium	W, ćw

EK_02	Obserwacja w trakcie zajęć, egzamin ustny	W, ćw
EK_03	Kolokwium, obserwacja podczas zajęć	ćw
EK_04	Prace pisemne, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_05	Projekt, obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_06	Projekt, obserwacja podczas zajęć	ćw
EK_07	Prace pisemne, obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_08	Prace pisemne	ćw
EK_09	Praca pisemna	ćw
EK_10	Obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_11	Egzamin ustny, obserwacja w trakcie zajęć	W, ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ćwiczenia: Student oceniany jest w systemie punktowym. Punkty przyznawane są za: prace zaliczeniowe, kolokwium, aktywność na zajęciach. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest uzyskanie powyżej 50% z wszystkich możliwych do zdobycia punktów. Oceny przyznawane są według następującej skali (procent punktów z możliwych do zdobycia – ocena końcowa):

- 91-100 % - 5.0
- 81-90 % - 4.5
- 71-80 % - 4.0
- 61-70 % - 3.5
- 51-60 % - 3.0
- 0-50 % - 2.0

Wykład: Pozytywne zaliczenie egzaminu pisemnego, wg punktacji jak wyżej.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela	5

(udział w konsultacjach, egzaminie)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20
SUMA GODZIN	55
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. C. Kupisiewicz: 2005, „Podstawy dydaktyki”, WSiP, Warszawa
2. W. Okoń: 1998, „Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej”, ŻAK Wydawnictwo Akademickie.
3. W. Nowak: 1989, „Konwersatorium z dydaktyki matematyki”, PWN, Warszawa
4. Z. Krygowska: 1977, „Zarys dydaktyki matematyki”, Część 1,2,3, WSiP, Warszawa
5. S. Turnau: 1990, „Wykłady o nauczaniu matematyki”, PWN, Warszawa
6. J. Półturzycki: 2005, „Dydaktyka dla nauczycieli”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.
7. W. Lib, W. Walat (red): 2021, „Teoretyczne podstawy kształcenia ogólnego” – podręcznik dla studentów pedagogiki i przyszłych nauczycieli, Wyd. UR, Rzeszów

Literatura uzupełniająca:

1. Programy nauczania matematyki wszystkich dostępnych edycji
2. Podręczniki nauczania matematyki w szkole podstawowej

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej